

Psychiatrische consultatie binnen het algemeen ziekenhuis

Door Ilse van den Eeden en Maarten Koenen

Lichamelijke en psychische klachten zijn vaak nauw met elkaar verbonden. Lichamelijke ziekten kunnen ingrijpende psychische gevolgen hebben. Zo kunnen na een hartinfarct bijvoorbeeld stemmingsklachten ontstaan of angstklachten optreden. Ook kan een lichamelijke ziekte psychiatrische symptomen veroorzaken, bijvoorbeeld bij de ziekte van Parkinson.

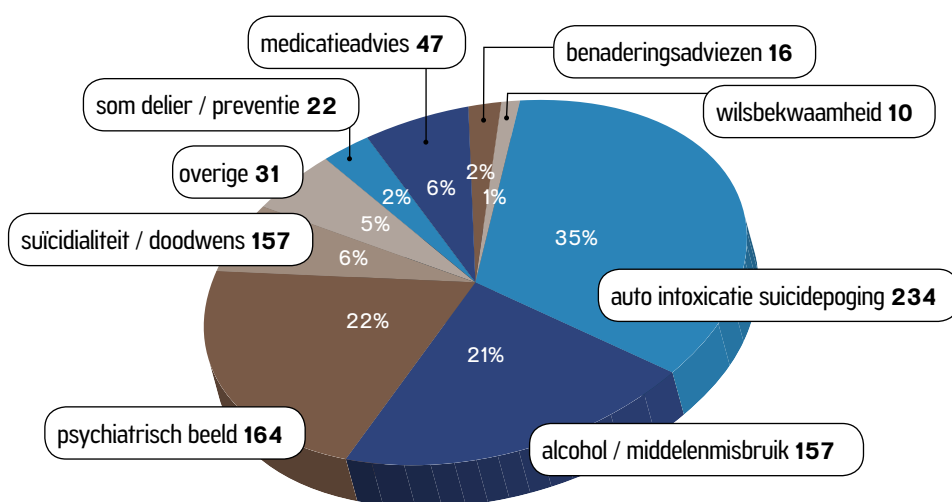
Het team consultatieve psychiatrie van het centrum Ouderen- en Ziekenhuispsychiatrie Reinier van Arkel ondersteunt specialisten en verpleegkundigen van het Jeroen Bosch Ziekenhuis en de Tolbrug bij concrete vragen rondom een cliënt. Afhankelijk van de vraag wordt 'op afstand' geadviseerd of wordt de cliënt een beperkt aantal keren gezien. Ook geeft het team scholing en advies aan verpleegkundige teams en artsen in opleiding over hoe zij psychiatrische problemen bij cliënten kunnen herkennen of hoe om te gaan met moeilijke situaties. Het team consultatieve psychiatrie werkt daarnaast nauw samen met medische psychologie, maatschappelijk werk, pastorale dienst en preoperatieve screening en extern met onder andere huisartsen, verslavingszorg en bemoeizorg.

Het verhaal van Paula

Het team consultatieve psychiatrie wordt gevraagd de 54-jarige Paula te beoordelen op de maag-darm-lever(MDL)-afdeling. Ze is eerder die dag met buikpijn en een gele huid binnengebracht op de spoedeisende hulp. Er blijkt sprake van een acute ontsteking van de lever. De dochter van Paula is naar de afdeling gekomen en vertelt dat haar moeder steeds meer alcohol is gaan drinken na het plotse overlijden van haar vader.

Paula vindt zelf dat het wel meevalt, maar uiteindelijk geeft ze toe dat ze zo'n anderhalve fles wijn per dag drinkt. Omdat ze zich niet lekker voelde, is ze hier twee dagen geleden mee gestopt. Al langer eet ze erg weinig. Nu voelt ze zich rillerig en angstig.

Het team bespreekt met Paula dat haar lichaam aan het ontwennen is van de alcohol. Dit kan leiden tot een zogenaamd onttrekkingsdelier: een verwarde toestand waarbij patiënten soms dingen zien die er niet zijn. Om dit te voorkomen wordt gestart met medicatie. Ook worden hoge doseringen vitamines gegeven om hersenschade te voorkomen. Acuut stoppen met alcohol bij een slechte voedingstoestand kan namelijk leiden tot het syndroom van Wernicke-Korsakov, waarbij patiënten ernstige geheugenstoornissen ontwikkelen. Paula voelt zich snel rustiger worden na het innemen van de medicatie. De volgende dag komt de verpleegkundige van het team consultatieve psychiatrie weer langs. Met enige moeite

soorten consulten

krijgt hij Paula zover om samen na te denken over hoe het straks thuis weer verder moet. De MDL-arts heeft haar verteld dat de leverontsteking door de alcohol is ontstaan. Hier is Paula enorm van geschrokken. Ze gaat haar dochter vragen alvast alle drank uit haar huis te verwijderen. Een aanmelding bij de verslavingszorg vindt ze niet nodig; ze heeft een goede klik met haar huisarts en denkt hier voldoende steun aan te hebben. De huisarts zelf geeft aan een praktijkondersteuner GGZ te hebben die Paula kan gaan begeleiden. Na twee weken, waarin het team regelmatig langskomt om de medicatie geleidelijk af te bouwen, kan Paula met ontslag.

Getallen

In 2015 zag het team consultatieve psychiatrie 834 verschillende cliënten tijdens ruim 1600 patiëntcontacten. Dit gebeurde op uiteenlopende afdelingen: van de intensive care tot de afdeling kindergeneeskunde en van revalidatiecentrum de Tolbrug tot de spoedeisende hulp.

Marcel Roos

Werkt sinds 1982 bij Reinier van Arkel

"Ik ben als sociaal psychiatrisch verpleegkundige verbonden aan het team consultatieve psychiatrie dat ongeveer zes jaar geleden van start is gegaan. Inmiddels is het team goed ingebed in het JBZ en zijn we gemakkelijk en laagdrempelig bereikbaar en snel inzetbaar. Behalve het bieden van consultatie, nemen Angela en ik deel aan diverse overleggen in het ziekenhuis met betrekking tot patiëntenzorg en verzorgen we scholing aan de diverse afdelingen. Het inschatten van situaties, oplossen van crisissen en systemisch werken zijn belangrijke onderdelen van mijn werk als SPV binnen het algemeen ziekenhuis. De tevredenheid van cliënten en de goede samenwerking met de artsen/specialisten en verpleegkundigen van het ziekenhuis geven mij veel voldoening in dit werk."

Angela van Baalen

Werkt sinds 1999 bij Reinier van Arkel

Sinds 2012 werk ik als verpleegkundig specialist GGZ binnen het centrum Ouderen- en Ziekenhuispsychiatrie in het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Ik werk daar met veel plezier en voldoening op de liaisonpoli en binnen het team consultatieve psychiatrie. Het mooie van ons werk is dat we op cruciale momenten in de levens van cliënten kunnen bijdragen aan een nieuw perspectief. Bijvoorbeeld na een suicidepoging waarbij we in gesprek gaan met cliënten en naasten, proberen te verhelderen welke factoren hebben bijgedragen en ook wat iemand nodig heeft om weer verder te kunnen. Indien nodig kunnen we patiënten poliklinisch volgen. Ook heel waardevol zijn de dagelijkse contacten met verpleegkundigen en specialisten waarbij we via het delen van kennis over psychiatrische ziektebeelden bij kunnen dragen aan destigmatisering van psychiatrische cliënten. En hiermee kunnen we samen de best mogelijke lichamelijke en psychische zorg bieden.